

5. DE WEIDEVOGELRESULTATEN PER AFDELING

Afdeling Fleringen

Vergelijking resultaten 2011 en 2012:

	BROEDPAREN		GEVONDEN LEGSELS		GEVONDEN EIEREN		UITGEKOMEN EIEREN		VERSTORINGEN	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Kievit	52	38	51	27	172	>96	>79	>43	19	15
Grutto	5	5	2	2	8	7	>4	4	-	1
Scholekster	8	8	5	5	13	13	2	10	2	1
Wulp	2	2	1	2	-	7	-	3	1	1
Tureluur	5	4	-	-	-	-	-	-	-	-

De kievit

De daling van het aantal kievit lijkt niet meer te stoppen. Net als voorgaande jaren daalde het aantal broedparen waardoor we het afgelopen jaar uitkwamen op slechts 38 broedparen. Daarmee verloren we ruim een kwart van de broedpopulatie. Een structureel te lage jongen productie ligt ten grondslag aan een steeds maar dalende populatie. Te weinig broedparen zijn in staat om jongen vliegvlug te krijgen. Daarbij kwam de laat ingevallen koude in ons land, waardoor mogelijk kievit weer naar het zuiden zouden zijn getrokken. In het vroege voorjaar was het lage aantal kievit dan ook opvallend. Helaas heeft er later in het voorjaar geen herstel plaatsgevonden. Vooraf aan de koudegolf eind januari werden op 16 januari de eerste kievit gemeld door F. Booijink. Het was H. Lentferink die het eerste legsel wist te vinden op 25 maart. Ten opzichte van 2011 daalde het aantal gevonden legsels van 51 naar 27. Hierbij moet worden aangemerkt dat op graslanden nauwelijks is gezocht naar de legsels. Wanneer de graspercelen al voor de legperiode zijn bewerkt is het af te raden hier nog naar legsels te zoeken. Dit zou alleen maar de kans op verstoring door predatie in de hand werken. Gezien de uitkomst van de legsels werd het uiteindelijk een dramatisch seizoen voor de kievit. Ruim de helft van de gevonden legsels ging verloren waarvan 3 door landbouwwerkzaamheden, 3 legsels door verschillende oorzaken en 9 legsels gingen verloren door predatie. Niet alle gevonden legsels werden op uitkomst gecontroleerd. Van de 96 eieren uit de gecontroleerde legsels kwamen minimaal 43 jongen uit. Een lage uitkomst waarbij in slechts enkele gebieden jongen vliegvlug zijn geworden. Dat de kievit soms een lang seizoen kent blijkt wel uit de vondst van 2 legsels met net uitgekomen jongen op 25 juni.

Behoorlijke daling aantal broedparen kievit

De grutto

Het aantal broedparen van de grutto bleef gelijk aan 2011. Al jaren concentreert het gruttobestand zich in één gedeelte van Fleringen. De grutto's waren terug op 4 maart en werden het eerst genoteerd door B. Kemerink. Van de vijf broedparen werden 2 legsels gemarkeerd waarvan het eerste legsel werd gevonden door J. Drop op 26 april. Dit legsel met 4 eieren is succesvol uitgekomen. Het tweede gemarkeerde legsel werd later verlaten aangetroffen. Het verloop van de overige drie broedsels werd op afstand gevolgd en deze waren voor het gras maaien al uitgekomen. Om de jongen te verdrijven uit het te maaien perceel werd gebruik gemaakt van stokken met plasticzakken. Gelukkig zijn er van deze legsels minimaal drie jongen vliegvlug geworden.

De scholekster

Van de scholekster werden 8 broedparen geteld in 2012; hetzelfde aantal als in het voorgaande jaar. De eerste scholeksters werden op 11 maart gemeld door F. Booijink. Van vijf broedparen werd het legsel gevonden waarin gezamenlijk het bescheiden aantal van 13 eieren werd geteld. Het was ook F. Booijink die het eerste legsel wist te vinden op 4 mei. Zoals gebruikelijk werden alle legsels gevonden op maaisland. Van de vijf gevonden legsels mislukte er helaas één legsel door predatie. Van alle acht broedparen werden slechts bij één ervan twee jongen gezien. De scholekster had in het verleden de reputatie van een felle nestverdediger die altijd wel enige jongen wist groot te krijgen. Dit beeld is inmiddels geheel achterhaald.

De wulp

Net als in 2011 telden we het afgelopen jaar twee broedparen. Van één broedpaar werd het legsel gevonden op 14 april door J. Drop. Door omstandigheden moesten er op het perceel veel werkzaamheden worden uitgevoerd waardoor het legsel werd verlaten. Het vervolglegsel van deze wulp kende wel een goede afloop. Door een oplettende loonwerker werd het legsel tijdens het grasmaaien tijdig opgemerkt waardoor de wulp het legsel ongestoord wist uit te broeden. Het was mooi om het alerte wulpen paar te zien met de kleine jongen waarvan er uiteindelijk twee vliegvlug werden.

De tureluur

Van de tureluur werden 4 broedparen geteld in 2012; één minder dan in het voorafgaande jaar. Er werden geen legsel gevonden maar daarvoor was er ook niet de noodzaak. De territoria lagen in bewerkte graspercelen en de verwachting was dat de legsel voor het maaien zouden uitkomen. In drie van de vier territoria werden later alarmerende broedvogels aangetroffen waardoor aangenomen mag worden dat hier jongen zijn uitgekomen. Van twee stelletjes werden aan het eind van het broedseizoen bovendien twee vliegvlugge jongen per stel gezien.

Afdeling: Weerselo

Vergelijking resultaten 2011 en 2012

	BROEDPAREN		GEVONDEN LEGSELS		GEVONDEN EIEREN		UITGEKOMEN EIEREN		VERSTORINGEN	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Kievit	77	69	97	81	357	304	229	235	35	20
Grutto	9	10	6	7	22	27	12	7	3	5
Scholekster	9	6	10	4	31	12	17	12	4	0
Wulp	7	7	8	6	27	18	17	8	3	3
Tureluur	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

De Kievit

De stijging in het jaar 2011 bleek slechts een eenmalige opleving van het aantal kievitbroedparen in het Weerselose. Het aantal broedparen daalde in 2012 van 77 naar 69. Daarmee is het aantal weer terug op het niveau van voor 2010. Van de 81 gevonden legsel (1^e en 2^e legsel) werden er 20 gevonden in maart, 45 in april en 16 in mei. Dat de kievit voor de broedplaats de voorkeur geeft aan maïsland boven weiland bleek ook dit jaar weer. Van de 81 kievitnesten werden er 62 (77%) gevonden op maïsland en 19 (23%) op grasland. Eerste legsel worden nog wel eens gevonden op grasland, latere legsel bevinden zich bijna altijd op maïsland.

Het eerste legsel met 3 eieren werd op 20 maart op een maïsland in Weerselo gevonden door H. Schepers. Bijna een maand later (17 april) werden op dezelfde plek 4 kuikens waargenomen.

In 2012 werden 20 nesten verstoord en /of voortijdig verlaten.

Het verstoringpercentage kwam daarmee op 25%. Zo ging 1 nest verloren door landbouwwerkzaamheden, 14 door predatie, 4 legsel werden verlaten en van 1 legsel kon de oorzaak niet worden achterhaald.

Uit de resterende legsel werden 235 jonge kievit geboren. Dit is een uitkomstpercentage van 77%. Ondanks dit mooie uitkomstpercentage zijn er vooral uit de eerste legsel zeer weinig jongen vliegvlug geworden. De latere legsel hebben relatief meer vliegvlugge kuikens opgeleverd.

Van het eerste gevonden legsel werden later 4 kuikens gezien

De Grutto

Het jaar 2012 begon hoopvol voor Weerselo. Het aantal gruttoparen leek aanvankelijk aanzienlijk hoger uit te vallen dan in voorgaande jaren. De aantrekkingskracht van het Zoekerveld zal hierin zeker hebben meegespeeld. Uiteindelijk kozen meerdere paartjes er toch nog voor om elders een succesvolle broedplek te zoeken. Met 10 broedparen werd er 1 broedpaar meer geteld t.o.v. het voorgaande jaar. De grutto's bevonden zich op 4 locaties met op één locatie 5 gruttoparen. Het eerste gruttonest werd gevonden door B. Lokotte op 16 april. Het broedseizoen voor de grutto leek succesvol te gaan verlopen totdat de meeste nesten in de derde broedweek verloren gingen als gevolg van predatie. De oorzaak moet waarschijnlijk worden gezocht bij de vos, omdat alle nesten in zeer korte tijd waren verdwenen. Er werden in het afgelopen voorjaar 7 gruttonesten gevonden met in totaal 27 eieren. Helaas bleek, na afloop van het seizoen, dat geen enkele gruttokuiken in Weerselo vliegvlug is geworden.

De Scholekster

Het is te hopen dat de daling in 2012 van het aantal broedparen scholeksters slechts incidenteel is. Het aantal nam af van 9 broedparen in 2011 naar 6 paartjes in 2012, een afname van maar liefst 33%. Over het algemeen begint de scholekster wat later aan het broedseizoen. Zo ook dit jaar. Het eerste nest werd gevonden op een maïsland door G. Vreeswijk op 18 april. Een tweede nest werd enkele dagen later ook door hem gevonden en wel op een bijzondere plek. Deze scholekster had er voor gekozen om op een maissilo, dicht bij een boerderij, te gaan broeden. Er werden 4 nesten gevonden met in totaal 12 eieren. Al deze eieren zijn uitgekomen en er zijn zeker 4 scholeksterjongen (waarschijnlijk meer) vliegvlug geworden.

Behoorlijke afname van het aantal broedparen van de scholekster

De Wulp

Al in het vroege voorjaar werden in de omgeving van het Zoekerveld de eerste wulpen waargenomen. Na een dip in het aantal broedparen, blijft het aantal in Weerselo de laatste jaren met 7 wulpenparen vrij constant. Het eerste legsel werd gevonden door P. Bleyenbergh op 10 april. Helaas werd dit legsel al vrij snel gepredeerd. Een ander wulpenpaar in de omgeving van het Zoekerveld bleek meer succes te hebben. Op 12 mei werden hier de eerste wulpenkuikens waargenomen door A. Stegeman. Van de 6 gevonden legsels met 18 eieren, kropen er 8 wulpenkuikens uit het ei. Hiervan werden er uiteindelijk ± 5 vliegvlug. Wederom (zoals ook in 2011) een mooi resultaat voor deze prachtige vogel.

Afdeling Saasveld

Vergelijking resultaten 2011 en 2012

	Broedparen		Gevonden legsels		Uitgekomen Legsels		Verstoringen		Vliegvlug
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2012
Kievit	44	37	53	29	21	11	21	18	14
Grutto	12	12	5	1	2	0	2	12	0
Scholekster	4	4	4	2	3	1	3	3	1
Wulp	6	6	4	2	3	1	3	5	2
Tureluur	0	0	0	0	0	0	0	0	0

De kievit

Het blijft maar berg afwaarts gaan met de kievit in Saasveld. Het aantal broedparen daalde dit jaar met 7 naar een totaal van 37 broedparen. De meeste kievitvallen zitten in het Westrikerbroek en Boerenbroek.

Er zijn in totaal 29 legsels gevonden. Hiervan is het merendeel, namelijk 14 legsels, gepredeerd door vos en 4 legsels door kraai. Uiteindelijk zijn er 14 jonge kievitvallen vliegvlug geworden.

Het eerste legsel kievitseieren werd gevonden door de gebroeders Ben en Richard Oosterik.

De grutto

Het aantal broedparen grutto's in Saasveld is gelijk gebleven aan dat van 2011, namelijk 12 broedparen. Alle aanwezige paren hebben een legsel gehad. Hiervan zijn er 5 opgezocht.

De overige nesten waren vóór het opzoeken al leeggehaald door de vos of mochten niet worden opgezocht van de eigenaar van het perceel. Er zijn dit jaar wederom geen gruttokuikens vliegvlug geworden.

De scholekster

Het aantal van 4 broedparen scholeksters was ook hier gelijk aan dat van 2011. Van deze 4 broedparen werden 2 legsels gevonden. Jammer genoeg is één gevonden legsel gepredeerd door een onbekend gebleven predator. Van het succesvol uitgekomen nest is uiteindelijk 1 kuiken vliegvlug geworden.

Van de 2 overige niet gevonden legsels is geen enkel nest succesvol uitgekomen.

De wulp

Ook van de wulp is het aantal van 6 broedparen gelijk gebleven aan dat van vorig jaar. Er zijn in totaal 3 nesten opgezocht. Al deze 3 nesten zijn gepredeerd door de vos. Van een niet gevonden legsel zijn de eieren wel uitgekomen. Hiervan zijn 2 jonge wulpen vliegvlug geworden.

De tureluur

Er hebben in 2012 geen tureluurs gebroed in Saasveld.

Het aantal broedparen van de wulp bleef gelijk aan 2011

Afdeling Deurningen/Hengelo

Vergelijking resultaten 2011 en 2012

	Broedparen		Gevonden Legsels		Uitgekomen legsels		Verstoringsen		Vliegvlug	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Kievit	41	31	47	28	37	19	10	12	10	18
Grutto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Scholekster	4	3	4	3	9	2	6	1	2	3
Wulp	1	1	0	0	0	1	0	0	0	?
Tureluur	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

De kievit

Na een toename van het aantal broedparen kievit van vorig jaar moest dit jaar helaas een forse afname van deze mooie weidevogel genoteerd worden. Met 11 broedparen minder dan vorig jaar kwam het totaal uit op 31 broedparen.

Een afname van 24 %. Volgens de kerkdorpcoordinator Harry Koopman zijn in de omgeving van Deurningen ongeveer 18 jonge kievit vliegvlug geworden. Harry was het ook die het eerste nest wist te vinden op 22 maart.

De predatie van het aantal nesten was dit jaar aan de hoge kant. Van de 28 gevonden legsels werden er 12 verstoord als gevolg van landbouwwerkzaamheden(4) en predatie(8).

De grutto

Net als vorig jaar zijn er in Hengelo/Deurningen geen broedparen van de grutto waargenomen.

De scholekster

Het aantal scholeksters is dit jaar ten opzichte van vorig jaar gedaald met 1 broedpaar naar een totaal van 4 broedparen.

Twee nesten werden gevonden op het maïsland. Hiervan is één nest succesvol uitgekomen. Onbekend is of de kuikens hiervan vliegvlug zijn geworden. Het andere nest werd gepredeerd. Het nest van het 3e broedpaar werd gevonden op het platte dak van een gebouw. De drie uitgekomen kuikens van de scholekster zijn in tegenstelling tot vorig jaar, wél vliegvlug geworden. Het eerste legsel werd op 14 mei gevonden door Harry Koopman.

De wulp

De stand van het aantal broedparen wulpen bleef evenals vorig jaar steken op 1 broedpaar. Ondanks dat het nest niet werd gevonden zijn de eieren van dit wulpenpaar wel succesvol uitgekomen omdat het paar later gesignaleerd werd met kuikens. Het is onbekend of er wulpenkuikens vliegvlug zijn geworden.

De tureluur

Evenals van de grutto, zijn er ook van de tureluur geen broedgevallen bekend.

Afdeling Agelo

Vergelijking resultaten 2011 en 2012

	BROEDPAREN		GEVONDEN LEGSELS		GEVONDEN EIEREN		UITGEKOMEN EIEREN		VERSTORINGEN	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Kievit	61	56	68	51	222	167	117	80	37	30
Grutto	12	10	10	3	25	8	3	?	9	7
Scholekster	4	8	3	1	9	1	5	1	1	?
Wulp	5	6	3	4	11	?	2	?	3	4
Tureluur	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

De kievit

Het aantal broedparen van de kievit daalde van 61 naar 56, een daling van 8 %. In 2010 was het aantal nog 78. De laatste 2 jaar geeft procentueel dan een afname in broedparen te zien van 28 %. Deze cijfers geven een zorgelijk beeld. Hopelijk zet deze trend niet door. Het aantal opgespoorde legsels bedroeg 51. Het eerste werd door Henk Plas op 18 maart aan de Wolfsbergweg gevonden. Door het grote aantal predaties en bewerkingen op maïsland wordt het uitkomstpercentage geschat op maar 50%, 80 van de geschatte 160 eieren. Van de uiteindelijk uitgekomen jongen zijn er maar weinig vliegvlug geworden.

De grutto

In het Agelose werden 10 broedparen van deze soort gesignaleerd. Het eerste legsel werd gelokaliseerd door J. Oosterik. Drie paartjes die aanvankelijk aan de Wofsborgweg zaten, werden regelmatig gezien, al kraaien verdrijvend. Na pinksteren waren ze verdwenen. Eén nest met 4 eieren in de Ageler es werd verlaten en een ander gepredeerd. Er zijn nauwelijks jongen uitgekomen. Eind mei werd aan de Smitsweg in de es een grutto met drie bijna vliegvlugge jongen gezien. Hopelijk hebben deze het gered.

Gruttopaar met drie bijna vliegvlugge jongen gezien aan de Smitsweg

De wulp

Van deze grootste weidevogel zijn 6 broedparen aangetroffen, waarvan 4 legsels zijn opgespoord. Door predatie, verstoring bij en na maaien, en het verplaatsen van een hoogzit (ondanks het verzoek om daar nog een weekje mee te wachten) zijn ze verstoord. Toch is er nog wel een broedsel uitgekomen, want B. Veldhuis zag in de buurt van het kanaal Almelo-Nordhorn later nog een wulp met enkele bijna vliegvlugge jongen.

De scholekster

Aanvankelijk leek het voor de scholekster een goed jaar te worden, er werden nl. 8 paren gesignaleerd. Ze blijken echter lang niet allemaal tot broeden te zijn gekomen. Een aantal was na enige tijd verdwenen en enkele paren deden geen broedpoging. Uiteindelijk is 1 legsel opgespoord met maar 1 ei, dat is uitgekomen.

De tureluur

Van deze soort zijn geen broedparen waargenomen.

Afdeling Rossum

Vergelijking resultaten 2011 en 2012

	BROEDPAREN		GEVONDEN LEGSELS		GEVONDEN EIEREN		UITGEKOMEN EIEREN		VERSTORINGEN	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Kievit	117	94	83	42	298	139	110	104	51	9
Grutto	19	15	8	0	31	0	15	?	5	?
Scholekster	15	12	8	9	20	18	8	16	4	0
Wulp	8	6	5	2	20	8	12	0	2	2
Tureluur	11	7	1	0	4	0	4	0	0	0

De kievit

De daling van het aantal broedparen van de kievit in 2011 zette zich in 2012 versterkt door. Het aantal daalde van 117 in 2011 naar 94 paren in 2012, een daling van 23 oftewel een teruggang van bijna 20%. Voor het eerst in het bestaan van onze vereniging daalde in het Rossumse gebied het aantal broedparen van de kievit tot beneden de 100, een slechte

mijlpaal. En dan te bedenken dat voor 5 jaar terug, in 2007, het aantal broedparen nog 150 bedroeg, dus in 5 jaar een daling van 35 à 40%. Als deze dalende trend zich doorzet in de komende jaren dan bestaat de kans dat onze nakomelingen later de

kievit nog slechts uit boeken kennen. Dat moeten we echt proberen te voorkomen. Van de overige weidevogelsoorten weten we dat ze op zeer beperkte schaal nog slechts in enkele gebieden van onze vereniging voorkomen. Van de kievit echter kennen we nog een groot verspreidingsgebied al loopt het aantal per gebied de laatste jaren sterk terug.

Om toch nog één soort als algemeen verspreide weidevogel te behouden binnen ons verenigingsgebied moeten we de

handen ineen slaan en veel gericht en specifiek gaan beschermen. De eerste stappen hiertoe zijn inmiddels gezet. Daarnaast vindt in Rossum, in het kader van een project, specifieke zorg plaats op maisvelden nadat de mais is gepoot. Elders in dit verslag vindt u daarvan een overzicht.

Ook het aantal gevonden legsels liep in 2012 sterk terug nl. van 83 in 2011 naar 42 in 2012, een halvering derhalve. Deze daling wordt echter mede veroorzaakt door een andere wijze van nestbescherming nl. het op afstand controleren, het z.g. monitoren, en niet meer een perceel betreden om daadwerkelijk naar legsels te zoeken.

Van de 42 wel opgespoorde legsels werden door verschillende oorzaken er 9 verstoord, oftewel ongeveer 21%.

De eerste groep kieviten werd, na de strenge vorstperiode in februari, waargenomen op 24 februari aan de Hilbertweg te Lemselo. De eerste kievitseieren werden gevonden op 16 maart door Bennie Veldhuis en het laatste legsel op 11 juni door J. Groote Punt.

De grutto

Net als in 2011 liep het aantal broedparen van de grutto ook in 2012 terug en wel van 19 paren in 2011 naar 15 in 2012, een teruggang van ca. 20%. Van deze 15 paartjes broedden er 12 in het gebied "de Benneker" waarvan 10 paren in het kerngebied en 2 in het z.g. buitengebied van de Benneker. Slechts 3 paren verbleven in het overige Rossumse gebied. Vanwege alleen nog controle op afstand d.w.z. monitoring vanaf de (openbare) weg zijn geen legsels daadwerkelijk opgezocht. Dit laatste tevens om geen onnodige sporen te trekken naar de nesten met eieren.

Er is geen overduidelijk beeld van de broedresultaten maar naar alle waarschijnlijkheid zijn ten gevolge van o.m. predatie veel broedsels verloren gegaan. Dit was o.m. ook af te leiden uit het feit dat op 29 mei in de Benneker 9 adulte grutto's "actieloos" bij elkaar zaten in een weiland.

Project gestart in Rossum voor bescherming maislandlegsels.

De scholekster

Ook het aantal broedparen van de scholekster liep terug en wel van 15 paren in 2011 naar 12 in 2012, een teruggang van 3 paren, oftewel 20%. Het aantal gevonden legsels bedroeg 9 met in totaal 18 eieren. Hiervan kwamen 16 eieren uit, een score van bijna 90%! Zo valt er af en toe ook nog iets positiefs te vertellen over weidevogelresultaten.

De wulp

Na een lichte stijging van het aantal broedparen in 2011 (van 6 naar 8), zaten we in 2012 weer op het niveau van 2010 nl. 6 paren. Van deze 6 paren zijn 2 legsels op afstand beschermd door Bennie Veldhuis, echter tot uitkomst van jongen kwam het helaas niet i.v.m. predatie van deze beide broedsels. Ook van de overige wulpenparen zijn geen positieve uitkomsten waargenomen. Erg jammer dat een jaar zo weinig aanwas voortbrengt, laten we hopen dat een volgend jaar betere uitkomsten geeft, want ook deze vogelsoort kunnen we niet missen. Als er nl. één vogel is die een fijn voorjaarsgevoel oproept dan is het wel de wulp met zijn prachtig jodelend geluid. Dat ervaren niet alleen vogelaars maar met name ook agrariërs.

De tureluur

Ook de tureluur moest in 2012 inleveren en wel van 11 paartjes in 2011 naar 7 paartjes in 2012, een teruggang van 4 paren, is ca. 37%. Er zijn geen legsels opgespoord / gevonden in verband met monitoring vanaf de "zijlijn". Wel is waargenomen dat enkele paartjes succesvol hebben gebroed in de uitgebreide Benneker en het Roderveld. Of dit geleid heeft tot vliegvlugge jongen is echter niet waargenomen.

Tureluur succesvol gebroed in de Benneker en het Roderveld.

